

energi i væksten!

Fremdrift i erhvervsudvikling

ANSØGNING TIL VÆKSTFORUM

Motivation

Skives erhvervsliv er præget af industrivirksomheder og underleverandører til danske og internationale virksomheder. Det betyder bl.a. at egnens virksomheder har været relativt hårdt ramt af den seneste vækstpause. Alene i perioden 2008-2010 har kommunen mistet 2.000 industriarbejdspladser. På trods af at mange fyrede har fundet ny beskæftigelse, giver egnens relativt lave uddannelsesniveaus risiko for begyndende strukturarbejdsløshed, og der er brug for at tænke nyt for at skabe umiddelbar og langsigtet vækst på Skiveegnen.

Nærværende beskrivelse af initiativet Energi i Væksten er ment som et bidrag fra Skiveegnens Erhvervs- og Turistcenter (SET) til at drive en proaktiv erhvervsudvikling på Skiveegnen med udgangspunkt i den overordnede strategi for Energibyen Skive samt et ønske om at skabe vækst, arbejdspladser og tiltrække ny viden og nye virksomheder til Skiveegnen.

På den baggrund tages der i det følgende afsæt i allerede erkendte lokale styrkepositioner indenfor energi for at generere en basis for fornyet vækst på Skiveegnen, via et stærkt erhvervsrettet fokus til optimering af eksisterende og kommende energirelaterede projekter og deres afledte effekter og udbytter.

Der er indledt dialog med DEIF, Dantherm Air Handling, SKOV og B.V. Electronic, der alle bakker op om initiativet. Det vurderes, at initiativets aktiviteter kan være gavnlige for virksomhedernes vækstmuligheder. Ud over de allerede adspurgte virksomheder forventes det, at yderligere 50 små og mellemstore lokale virksomheder indenfor bl.a. industri, håndværk, transport og kompetenceudvikling vil kunne profitere af initiativets aktiviteter.

Initiativets fokus rettet mod vækst og udvikling i Skive Kommune kan og skal ikke realiseres i et geografisk vakuum, men vil inddrage virksomheder, vidensinstitutioner og organisationer på regionalt, nationalt og internationalt plan. Således er der bl.a. indledt dialog med universiteterne i Aarhus og Aalborg.

Formål

Initiativet skal støtte op om og fremme aktuelle og kommende projekter i Skive kommune med fokus på vedvarende energi og grønne teknologier med henblik på at sikre, at energiprojekternes erhvervspotentiale optimeres til størst mulig gavn for lokalområdet for derigennem at fremme den lokale erhvervsudvikling og skabe erhvervs vækst, herunder nye arbejdspladser, i Skive Kommune.

Mål og effekter

Gennem øget samarbejde, vidensdeling, tilførsel af viden samt teknologiudvikling og -demonstration skal konkurrenceevnen for de lokale virksomheder, som beskæftiger sig med eller har potentiale for at beskæftige sig med energirelateret teknologi og løsninger, optimeres og grundlaget for tiltrækning af ressourcer og oprettelse af relaterede uddannelser og vidensmiljøer omkring energi forbedres.

På baggrund af virksomhedskontakt og dialog om nedenstående projektaktiviteter og styrkepositioner forventes initiativet at kunne bidrage til etablering af ca. 50 permanente, lokale jobs i løbet af dets første 3 år og på sigt væsentligt flere.

Derudover vil initiativet støtte op om Skive Kommunes Energi- og Klimapolitik og dermed bidrage til fortsat reduktion af CO₂-udledning og det lokale mål om CO₂-neutralitet i 2029.

Aktiviteter

For at skabe den ønskede erhvervsudvikling og sikre det optimale udbytte for lokale virksomheder må projektet:

- Kontinuerligt skabe overblik over lokale energirelaterede projekter og relevante lokale virksomheder og andre interesser, så der kan skabes nyttige og profitable kontakter mellem projekter, virksomheder og intern og ekstern viden. Denne 'vidensbank' skal bidrage til, at flest mulige projekter gennemføres med de bedst mulige resultater samtidig med at virksomhederne får optimalt udbytte af projektaktiviteterne til gavn for konkurrenceevne, vækst og beskæftigelse. Dette f.eks. ift. integration af alternative energikilder, styring/regulering, overvågning og visualisering af forbrugsmønstre, hvor en række lokale virksomheder har stærke kompetencer. Derudover skal Energi i Væksten bidrage til at afdække hvert enkelt projekts lokale erhvervspotentiale. F.eks. om geotermisk boring i Rødding kan bidrage til optimerede produktionsvilkår for væksthuse eller give nye muligheder for etablering af turistattraktioner og rekreative faciliteter så som 'en blå lagune'.
- Kortlægge og visualisere lokale ressourcer, projekter og planer, sådan at lokale virksomheder får de bedste muligheder for at komme i betragtning, når der skal findes partnere til relevante projekter som f.eks. Innovation Fur, hvor styring og display af energiforbrug er centrale elementer i indsatsen omkring smart grid og oplagte projektområder for en række lokale virksomheder.

- Agere som kontaktskaber for at visualisere mulige samarbejdsflader virksomhederne imellem og mellem virksomheder og eksterne samarbejdspartnere. I forhold til Innovation Fur kan projektet f.eks. skabe partnerskaber med lokale virksomheder, der kan bidrage til at løfte Innovation Furs projekter. Dette med henblik på, at øge lokale virksomheders andel i projektets videnproduktion og værdiskabelse til gavn for deres konkurrenceevne og muligheder for forretningsudvikling.
- Facilitere samarbejde mellem virksomheder ved at skabe relevante netværk og fora for videndeling og erfaringsudveksling samt for at give optimale vilkår for udvikling af nye produkter, produktionsmetoder og øget samhandel gennem workshops, innovationscamps, brainstorming og andre styrede kreative processer. Formålet er at styrke virksomhedernes muligheder for at udvikle nye produkter og services samt lade dem drage nytte af hinandens viden og kontakter til universiteter, GTS'er og andre eksterne ressourcer.
- Facilitering af projektudvikling, herunder fundraising til støtte for realisering af projekter mellem virksomheder, offentlige institutioner og videninstitutioner. Der vil bl.a. blive kigget på mulighederne inden for OPP (Offentligt Privat Partnerskab) og OPI (Offentlig Privat Innovation). I forhold til f.eks. Testcenter Kaastrup kan Energi i Væksten tilføre ressourcer og fundraising kompetencer, der vil være afgørende for realiseringen, ligesom projektet kan synliggøre og kommunikere hvor og hvordan lokale virksomheder kan spille en værdiskabende rolle og derved styrke deres egen forretning.
- Kortlægge og visualisere relevante ressourcer gennem pool af aktive kontakter indenfor forskning, tech-trans og erhverv, sådan at virksomhederne kan få let og hurtig adgang til nødvendig viden fra eksterne samarbejdspartnere som universiteter og GTS'er mhp. at generere ny viden, udviklingsmuligheder og øget konkurrenceevne.
- Fokuser på behov og muligheder for kompetenceudvikling samt udvikling af nye uddannelser og vidensmiljøer for at sikre kontinuerlig udvikling og vækst.
- Markedsføre aktiviteter, projekter og deres resultater mhp. tiltrækning af viden, medarbejdere, kapital og virksomheder.
- Arrangere messer, demonstrationsarrangementer og konferencer der kommunikerer ny viden og lokale succeser samt giver mulighed for optimeret partnering og projektudvikling.

- Tilbyde praktisk og administrativ støtte til eksisterende og kommende energiprojekter.

Til denne indsats ansøges Vækstforum hermed om 3 mio. kr. ud af et samlet budget på 6,3 mio. kr. fordelt over projektets første 3 leveår fra medio 2012 – medio 2015 (se budget bagest).

Indsatsen skal ses i sammenhæng med, at der i de kommende år vil ske investeringer i vedvarende energianlæg og energieffektiviseringer i Skive kommune i størrelsesordenen 1 mia. kr.

Styrkepositioner

Skive blev i 2008 udpeget som officiel energiby af Klima- og Energiministeriet og arbejdet med at videreudvikle denne status har stået på siden. I den forbindelse har Energiby Skive og den etablerede Energifond – et samarbejde mellem Energiby og en række lokale virksomhedsledere - påbegyndt planlægningsarbejdet med mål om at gøre Skive CO2 neutral i år 2029 samt understøtte erhvervsudviklingen gennem konkrete aktiviteter og initiativer som:

- Beslutning om geotermisk varme fra boring i Rødding - i arbejdet med geotermiske løsninger indgår også overvejelser om mulighederne for (erhvervs-)turisme.
- Opstilling af to 3,3 MW vindmøller.
- Det EU og Vækstforum/Region Midtjylland støttede projekt, "Implement" vedr. udvikling og iværksættelse af plan for optimal udvikling og udnyttelse af biogas.
- Plan om etablering af et kombineret testcenter for vedvarende energi i Kaastrup ved Skive, inkl. opgraderingsanlæg for biogas til naturgas (i samarbejde med naturgasselskabet HMN).
- Fortsat opstilling og test af forskellige former for solcellepaneler på kommunale bygninger i regi af projektet PhotoSkive mhp. grøn energiforsyning, vidensopsamling og informationsindsats.
- Fokus på energirenovering af bygningsmassen med tilhørende kompetenceudvikling på området.
- Opførelse af Rådhus II, der med omfattende brug af energibesparende foranstaltninger bliver Danmarks første plus-energi kontorhus

energi i væksten!

- Investering i elbiler til delvis dækning af kommunens befordringsbehov

Ud over disse kommunale initiativer er der følgende væsentlige, nytænkende energiprojekter i Skive kommune:

- Innovation Fur, som er et storstilet projekt om energi og informationsteknologi, iværksat af EnergiMidt.
- Træforgasningsanlæg på Skive Fjernvarme.

Testcenteret i Kaastrup planlægges som et kombineret opgraderingsanlæg og testcenter, hvor biogas fra det eksisterende Dølbygaard Biogas sammen med biogasanlæg i Balling og Rybjerg Biogas (under planlægning) samt et biogasanlæg i Fjends (på idéplan), opgraderes til naturgas og restproduktet omdannes til metan via hydrolyse drevet af vindkraft fra lokal mølle. Opgradering via hydrolyse er særlig interessant ift. fremtidens el-net, da gasproduktionen via denne proces kan fungere som lager for vindmøllestrøm. Der er her tale om ny viden, som allerede støttes af Vækstforum/Region Midtjylland via projektet Metansamfundet.

Alene testcenteret i Kaastrup forventes at generere 15-17 permanente, lokale jobs. Derudover vil anlæg og etablering af testcenteret og øvrige aktiviteter medføre et antal midlertidige jobs. I sammenhæng med Skive Fjernvarmes forgasningsanlæg og det geotermiske anlæg vil testcenteret være interessant for en lang række interessenter og give mulighed for eksport af viden og erfaringer. I tillæg vil den tilknyttede vindmølle give mulighed for afprøvning og test af relaterede teknologier.

Biogasprojektet Implement, hvor Skive Kommune er lead-partner, skal styre et stort fælles skandinavisk biogasprojekt, der handler om at udvikle og implementere produktion og udnyttelse af biogas i energiforsyningen, så der skabes bæredygtig vækst og erhvervsudvikling i og på tværs af landene. Målet er, at projektet på sigt vil skabe arbejdspladser og nye virksomheder, som beskæftiger sig med biogas. Projektet, der er udviklet i Skive Kommune i samarbejde med Lemvig Kommune, Samsø Kommune og kommuner i Vestsverige og Norge samt vidensinstitutioner i de deltagende lande, har et samlet budget på 16 mio. kr.

Ovennævnte initiativer ligger i forlængelse af tidligere aktiviteter, hvor Skive Kommune fra 1983 til 2011 samlet har investeret 60,5 mio. kr. i energibesparende tiltag, der anslås at have givet økonomiske besparelser på 97 mio. kr.

Ud over de kommunale aktiviteter er også EnergiMidt engageret i ambitiøse tiltag på Skiveegnen gennem projekterne *PhotoSkive*

og *Innovation Fur* der bl.a. handler om at demonstrere, hvordan moderne teknologi, digitalisering og innovative energiløsninger kan være med til at udvikle fremtidens bæredygtige velfærdssamfund.

PhotoSkive er et kombineret demonstrations- og informationsprojekt, der omfatter implementering af minimum 1MWp solcellekapacitet på et bredt udvalg af kommunens bygninger. Gennem projektet kortlægges erfaringer med forskellige former for solceller; kommunens borgere inspireres til implementering af grønne energiløsninger ligesom vidensniveau og opmærksomhed blandt de lokale installatørfirmaer, der medvirker ved etableringen af solcelleanlægene, hæves. *PhotoSkive* har i 2009 - 2011 haft et samlet budget på 40 mio. kr. og er finansieret af Energinet.dk's ForskVE-midler samt af Skive Kommune.

Innovation Fur løber i perioden 2011-15 og består af ni delprojekter, der spænder vidt fra konkret energirådgivning over implementering af vedvarende energi i transport og energiforsyning samt etablering og demonstration af et intelligent energisystem på Fur.

Innovation Fur indebærer investeringer på ca. 200 mio. kr., der finansieres gennem brugerbetaling, projektdeltageres egenfinansiering samt af tilskud fra diverse nationale og internationale forsknings-, udviklings- og demonstrationsfonde og Energi i Væksten kan her bl.a. bidrage til kortlægning af lokale ressourcer, formidling af relevante kontakter og derved sikre, at lokale virksomheder i videst muligt omfang bidrager til og profiterer af *Innovation Furs* aktiviteter.

Energirenovering

For at understøtte Skive kommunes mål om CO₂-neutralitet fra 2029, arbejdes der pt. aktivt med at fremme den lokale energirenovering af private boliger. Markedet vurderes samlet set at udgøre 1 mia. kr. fordelt på 5.000 boliger.

I den forbindelse er der etableret et privat samarbejde mellem interessenter omkring energirenovering (herunder ejendomsmæglere, banker, håndværkere, energivejledere, trælastere, energiselskaber og arkitekter) med det formål at visualisere fordele ved og fremme initiering af private energirenoveringsprojekter. I tillæg er det ambitionen, at projektet skal øge håndværksvirksomhedernes aktivitetsniveau. 30 lokale virksomheder har på forhånd udtrykt interesse for projektet.

Derudover arbejdes der aktivt med etablering af et lokalt Energi- og Klimacenter med et antal tilknyttede boliger, der skal fungere som demonstratorium for energirenovering.

energi i væksten!

Kompetenceudvikling

For at realisere ambitionerne omkring energirenovering arbejdes der, via et samarbejde mellem Skiveegnens Erhvervs- og Turistcenter, Viborgegnens Erhvervsråd, Skive Tekniske Skole og Mercantec, på en efteruddannelsesindsats i regi af Væksthusprogrammet KompetenceMidt, der skal hæve håndværkernes kompetencer indenfor energirenovering. 19 lokale virksomheder har på forhånd udtrykt interesse for kompetenceudviklingen.

Derudover er der fortsat tilløb til en efteruddannelsesindsats, der skal bidrage til at gøre Danmark uafhængig af fossile brændsler og skabe nye vækstmuligheder i håndværksbranchen gennem innovationsledelse og strategisk forretningsudvikling. Der er her tale om et samarbejde mellem erhvervsrådene i Herning & Ikast-Brande, Ringkøbing-Skjern, Holstebro og Skive. Derudover er AU Herning, DTU Management, Innobyg og konsulentvirksomheden GEU involverede. Det er planen, at projektet skal involvere 100 håndværksvirksomheder fra de involverede kommuner – heraf 15 fra Skive.

Skive Tekniske Skole investerer løbende i energioptimering af egen bygningsmasse og er pt. i gang med en gennemgribende renovering af deres skolehjem-bygning. Uddannelsesmæssigt forventes det, at en øget del af omsætningen fremover vil hidrøre fra aktiviteter relateret til det energimæssige område. Herunder opkvalificering af bygningshåndværkere indenfor efteruddannelse samt investering i udvikling af eksisterende og nye uddannelser. Således ser Skive Tekniske Skole feltet omkring energi og klima som et særligt fokusområde med udbredt udviklingspotentiale. For foråret 2012 udbydes allerede en række kurser inden for energioptimering af bygninger og installation af vedvarende energi i bygninger.

Der forventes fremadrettet en tværfaglig udbygning af aktiviteter indenfor klima og energi (herunder samarbejde mellem el- og tømmerområderne samt andre aktører indenfor bygge- og energi-brancherne). På sigt er der endvidere tanke på udvikling af nye specialer indenfor feltet.

Lokalt i Skive Kommune er der således en række virksomheder, der arbejder med vedvarende energi og grønne teknologier som et fokusområde. Enten i forbindelse med produktion; transport; styring, regulering og overvågning eller som leverandør af varme eller køling. I den forbindelse skal initiativet Energi i Væksten og de ovennævnte styrkepositioner føje yderligere virksomheder og kompetencer til det samlede billede af det erhvervsudviklingspotentiale, der eksisterer på Skiveegnen og danne et godt grundlag for vækst indenfor virksomhedssamarbejderne.

Det stærke lokale udgangspunkt til trods bør initiativet Energi i Væksten ikke være geografisk afgrænset af kommunegrænsen, men netop søge at inddrage, tiltrække og udvikle en unik samarbejdsplatform for regionale, nationale og internationale aktører indenfor industri, software, håndværk, forsyning, turisme og oplevelsesøkonomi samt for vidensinstitutioner, der ønsker at indgå i samarbejdet.

Energi i Væksten 2012–2015

Initiativet Energi i Væksten er tænkt som en permanent indsats med start i 2012. Processen vil løbende blive evalueret og nedenfor skitseres en tidsplan for initiativets første tre leveår.

2012 Fokus på netværk, samarbejde og projekter

- Forberedende arbejde for Energi i Væksten – ansøgning, vision, organisering og finansiering
- Detaljeret kortlægning af relevante lokale energirelaterede virksomheder, netværk og institutioner, deres styrker og kompetencer
- Prioritering af energiprojekterne mht. erhvervsudviklingsmæssig indsats og potentiale
- Koble lokale virksomheder til de igangværende energiprojekter via møder, workshops mv.
- Etablering af virksomhedsnetværk, udvikling af nye samarbejdsformer i relation til energiprojekterne
- Identifikation af nationale og internationale kompetencemiljøer, der kan bidrage med viden og ressourcer til lokale virksomheders udviklingstiltag indenfor energi
- Udvikling af konkrete projekter med afsæt i etablerede netværk og energiprojekterne
- Fokus på geotermi og andre højt prioriterede energiprojekter mhp. afledte muligheder for erhvervsudvikling og lokale virksomheders muligheder for at bidrage til og profitere af aktiviteterne
- Markedsføring

2013 Fokus på produkter og kommercialisering

- Fortsat projektudvikling og initiering på baggrund af etablerede netværk og energiprojekter
- Fokus på udvikling af produkter, produktionsmetoder samt anvendelse af ny teknologi
- Fokus på markedspotentialer og afsætningsmuligheder
- Fokus på udvikling af innovationskompetencer gennem afvikling af innovationcamps og workshops
- Fokus på erhvervspotentialer ifm. biogas og testcenter Kaastrup og andre prioriterede energiprojekter
- Opsamling af ny viden
- Formidling af resultater ift. processer og produkter
- Afholdelse af virksomhedsmesse mhp. partnering og fortsat projektudvikling

2014 Fokus på kompetenceudvikling og uddannelse

- Udvikling af nye uddannelser og kompetencer gennem aktuelle behovsanalyser og screening af teknologiske tendenser i dialog med relevante uddannelsesinstitutioner
- Fokus på inkubatormiljø for nye energivirksomheder (herunder spin-out/spin-off)
- Informationsfokus ift. tiltrækning af nye virksomheder
- Fokus på demonstration af projekter for vidensspredning og markedsføring

2015 Fokus på fortsat vækst

- Fortsat projektudvikling og initiering på baggrund af etablerede netværk og energiprojekter
- Markedsføring af udviklede kurser og uddannelser
- Fortsat fokus på demonstration af projekter for vidensspredning og markedsføring
- Opsamling og formidling af ny viden
- Status og strategiudvikling "Energi i Væksten" videre frem

Organisering :

For at sikre forankring, fremdrift og ansvar ift. initiativets aktiviteter ønskes et sekretariat etableret. Sekretariatet bemannes med en projektleder og en projektmedarbejder – alternativt en projektleder med mulighed for at købe kompetent ekstern assistance efter behov.

Projektlederen har ansvaret for udviklingen i samarbejde med en styregruppe bestående af Energibyen Skive, Skiveegnens Erhvervs- og Turistcenter samt 5 fora-ledere fra Energi i Væksten.

Selve arbejdet omkring udvikling af virksomhedssamarbejder struktureres i 5 fora, som har ansvaret for at igangsætte og gennemføre aktiviteter indenfor områderne: Virksomhedssamarbejde, Teknologi og muligheder, Kompetenceudvikling, Internationalisering samt Innovation og nyskabelse.

Hvert forum består af 5-7 medlemmer fra erhvervslivet og en formand, som deltager i styregruppen for det aktuelle virksomhedssamarbejde.

Med etableringen af et sekretariat vil der blive mulighed for at målrette indsatsen beskrevet i det foranstående, herunder at afdække og afsøge projektmidler til initiativer i såvel virksomheder, fælles projekter mellem virksomheder, offentlige institutioner og videninstitutioner. Der vil bl.a. blive kigget på mulighederne inden for OPP (Offentligt Privat Partnerskab) og OPI (Offentlig Privat Innovation).

Til etableringen af en samarbejdsplatform åbner Energi i Væksten's aktiviteter mulighed for tiltrækning af midler til samarbejdet mellem kommune og erhvervsliv, tværnationalt samarbejde, innovations- og forskningsmidler fra både regionale, nationale og internationale fonde og støtteordninger for produkt- og virksomhedsudvikling.

Sekretariatet vil således opbygge stærke kompetencer til fundraising indenfor energi og klima og vil være et aktiv for erhvervsudviklingen og Skive kommune som helhed.

energi i væksten!

Budget

Energi i Væksten - Sekretariatsdrift

Omkostninger	2012	2013	2014	2015
Løn (v. 2 ansatte)	500	1000	1000	500
Formidling og markedsføring	75	120	150	90
Rejseomk.	70	150	170	80
Drift (kontorhold, husleje, administration)	80	150	150	80
Eksterne ydelser (køb af viden og specialkompetencer)	125	250	450	200
Andet (medlemsskaber, abonementer mm.)	20	35	35	20
Kurser og uddannelse	50	100	100	50
Arrangementer	35	75	100	70
Netværksdrift	35	75	100	60
I alt	990	1955	2255	1150
Total				6350

Finansiering

Skive Kommune	150	300	300	150
Ekstern finansiering	100	300	500	250
Energifond	150	250	250	125
Virksomheder	50	100	250	125
Vækstforum	500	1000	1000	500
I alt	950	1950	2300	1150
Total				6350

Skiveegnens Erhvervs- og Turistcenter

Skive, 11. januar 2012

Jens Enevold Kristensen
Direktør

Telefon: 9614 4153
Mail: jkn@skiveet.dk

Estimeret investeringsoversigt (i tkr.)

Aktør

Skive Kommune/Energibyen Skive

Indsatsområde	2012	2013	2014	2015	2016	Aktivitetstotaler	Samlet total
Geotermi/transmissionsnet (Kommunegaranti)	340000	50000	50000	50000			
Biogas (Kommunegaranti)		50000					
Vindenergi				27000	27000		
Investering i Energibyen Skive	1400	1400	1400	1400	1400		
Solcelleprojekt	4200						
Ei-bil projekt	225	225	225				
Testcenter Kaastrup		20000	20000	20000			
Energiforbedringer kommunale bygninger	5000	5000	5000	5000	5000		
Kask-projekt Implement	2500	3500	3500				
I alt	353325	80125	80125	103400	33400	650375	650375
Sekretariat, projektlejelse, markedsføring	3000	3000	3000	3000			
Fremtidens energisystem			25000	25000			
Indpasning af vedvarende energi	47000	47000					
Hjemmets teknologier	2500	2500	2500				
Transportsektoren			20000	20000			
Erhvervsudvikling			3000	3000			
I alt	52500	52500	53500	51000		209500	859875
Fortsat investering i energianlæg	2500						
Løbende energioptimering bygningsmasse		750	750	750	750		
Udstyr og kompetenceudvikling		600	500	500	500		
Udvikl. af udd. og opkval. af håndværkere		100	100	100	100		
I alt	2500	1450	1350	1350	1350	8000	867875

Energi Midt/Innovation Fur

Skive Tekniske Skole

